

PRVÁ KNIHA
VŠEOBECNÁ ČASŤ

Prvá hlava
ÚVODNÉ USTANOVENIA

§ 1
Predmet zákona

Tento zákon upravuje súkromnoprávne pomery v rozsahu, v akom ich neupravujú iné právne predpisy.

§ 2
Podmienečná záväznosť súkromného práva

Pravidlá súkromného práva sú záväzné iba vtedy, ak nebolo v právnom úkone určené inak alebo ak sa nepriečia zjavnému zámeru jeho strán a, ak ide o obchodný styk, ani obchodným zvyklostiam; zaväzujú však vždy, ak si to vyžaduje zákon alebo ich spoločenský zmysel, najmä ochrana verejného poriadku, práv tretích osôb či ochranyhodných záujmov druhej strany.

§ 3
Výklad súkromného práva

Pri zisťovaní zmyslu ustanovení súkromného práva sa zohľadní nielen ich jazykový význam a miesto v právnom poriadku, ale aj ich účel a hodnotové zameranie súkromného práva.

§ 4
Používanie súkromného práva

(1) Prípád v súkromnom práve neupravený sa posúdi podľa pravidla o prípade čo do obsahu a účelu najpodobnejšom, ak mu skôr zodpovedá úsudok z podoby než z opaku.

(2) Prípád, ktorý sa nedá posúdiť ani podľa úsudku z podoby, sa posúdi podľa zvyklostí a hodnotového zamerania súkromného práva tak, aby riešenie bolo čo najrozumnejšie a najspravodlivejšie; zohľadní sa pritom ustálená náuka a judikatúra.

(3) Prípád sa podľa pravidla súkromného práva neposúdi, ak by sa to priečilo účelu pravidla a hodnotovému zameraniu súkromného práva.

§ 5
Súdne uváženie

Ak zákon umožňuje súdu rozhodnúť podľa úvahy alebo vyžaduje od neho zhodnotenie okolností alebo dôvodností, tak súd musí rozhodnúť čo najrozumnejšie a najspravodlivejšie.

§ 6
Poctivosť

Každý sa má pri výkone svojich práv a plnení svojich povinností správať čestne a poctivo v miere všeobecne vyžadovanej v prípadoch daného druhu.

§ 7
Zákaz zneužitia práva a iného postavenia

Zneužitie práva alebo iného právneho postavenia nepožíva právnu ochranu. Zneužívajúcim je správanie, ktoré je zarádzajúco nepoctivé.

§ 8
Dobromyselnosť

Dobromyselnosť sa predpokladá. Kto však zanedbal náležitú starostlivosť, nie je dobromyseľný.

§ 9
Náležitá starostlivosť

Náležitou starostlivosťou je starostlivosť všeobecne vyžadovaná v prípadoch daného druhu.

Druhá hlava
PRÁVNE OSOBY

§ 10
Právna osobovosť

Spôsobilosť mať v medziach právneho poriadku práva a povinnosti má fyzická osoba, právnická osoba a štát.

§ 11
Právne osoby

- (1) Fyzickou osobou je človek.
- (2) Právnickou osobou je združenie osôb (spolok), účelové združenie majetku (základina) a, ak mu zákon priznáva právnu osobovosť, aj iný organizovaný útvar.
- (3) Štát v súkromnoprávných vzťahoch vystupuje ako právnická osoba.

Spotrebiteľ a obchodník

§ 12
Spotrebiteľ

Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá koná za účelom, ktorý v prevažnej miere nesúvisí s prevádzkou jej podniku. Kto však voči obchodníkovi vystupuje ako obchodník, nie je spotrebiteľom.

§ 13
Obchodník

Obchodníkom je osoba, ktorá koná za účelom, ktorý v prevažnej miere súvisí s prevádzkou jej podniku, ako aj osoba, ktorá koná na účet takejto osoby. Za obchodníka sa považuje aj osoba, ktorá voči spotrebiteľovi vystupuje ako obchodník.

Podnikateľ a jeho firma

§ 14

Podnikateľ

Osoba, ktorá prevádzkuje podnik, je v súvislosti s jeho prevádzkou podnikateľom.

§ 15

Podnik

Podnikom je organizácia samostatnej hospodárskej činnosti vytvorená so zámerom jej trvalej prevádzky, aj keby nebola zameraná na dosahovanie zisku.

§ 16

Firma podnikateľa

- (1) Podnikateľ prevádzkuje podnik pod svojou firmou.
- (2) Ak si človek nezvolí inú firmu, tak je ňou jeho meno, prípadne doplnené o dodatok o osobe alebo predmete podnikania. Pri zmene mena možno vo firme používať aj svoje staré meno.
- (3) Firmou podnikateľa, ktorý je právnickou osobou, je jej názov.

§ 17

Pravidlá tvorby a používania firmy

- (1) Firma nesmie byť zameniteľná s inou firmou ani nesmie pôsobiť klamlivo.
- (2) Firmy viacerých právnických osôb môžu vyjadrovať vzájomnú účasť ich členov, ak sú navzájom odlišiteľné; rozdielne označenie právnej formy nestačí.
- (3) Podnikateľ používa firmu s dodatkom označujúcim jeho súčasný právny stav, najmä s dodatkom „v likvidácii“, „v konkurze“, „v nútenej správe“ alebo „v reštrukturalizácii“.

§ 18

Prevod firmy

Firmu možno previesť len spolu s podnikom alebo jeho časťou. Kto nadobudne podnik alebo jeho časť, môže ho prevádzkovať pod firmou, pod ktorou bol doteraz prevádzkovaný, a s dodatkom označujúcim nástupníctvo, len ak predchodca zanikol alebo používa inú firmu.

§ 19

Ochrana firmy

- (1) Ochrana firmy sa poskytne tomu, kto ju používal v súlade s právom skôr.
- (2) Koho právo k firme bolo porušené, má rovnaké práva ako pri nekalej súťaži. Ustanovenia o ochrane osobnostných práv tým nie sú dotknuté.

§ 20

Sídlo podnikateľa

- (1) Sídлом podnikateľa je adresa ním uvedená v registri, v ktorom je ako podnikateľ zapísaný. Sídлом podnikateľa, ktorý sa do registra nezapisuje, je miesto jeho hlavnej prevádzkarne alebo jeho bydlisko.
- (2) Ak podnikateľ v registri uvádza ako svoje sídlo inú adresu, než je adresa, z ktorej riadi svoje podnikanie, tak sa každý môže voči nemu dovolávať sídla aj tejto inej adresy, aj keby o rozdielnosti vedel.

Príbuzné a blízke osoby

§ 21

Príbuzenstvo

(1) Osoby sú príbuzné v priamom rade, ak jedna pochádza od druhej; stupeň príbuzenstva sa určí počtom zrodení, ktorými jeden pochádza od druhého.

(2) Osoby sú príbuzné v pobočnom rade, ak pochádzajú od spoločného predka a nie sú príbuznými v priamom rade; stupeň príbuzenstva sa určí počtom zrodení, ktorými osoby pochádzajú od najbližšieho spoločného predka.

§ 22

Blízke a najbližšie osoby

(1) Blízkymi osobami sú príbuzní v priamom rade, súrodenci a manžel alebo životný partner. Blízkymi osobami sú aj iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom, ak by ujmu jednej z nich druhá dôvodne pocífovala ako svoju vlastnú.

(2) Najbližšími osobami sú manžel alebo životný partner, dieťa a rodič.

Tretia hlava

PRÁVNE PREDMETY

Prvý diel

PRÁVNE PREDMETY

§ 23

Právne predmety

Predmetom právneho obratu môžu byť veci, zvieratá, byty a nebytové priestory, digitálny obsah, ovládateľné prírodné zdroje a energie ako aj práva alebo iné majetkové hodnoty, vrátane podniku.

§ 24

Hromadný právny predmet

(1) Právne predmety patriace tej istej osobe, ktoré tvoria súbor bežne považovaný za jeden predmet a ktoré ako takýto súbor bežne nesú spoločné označenie, môžu byť v právnom úkone vymedzené súborne ako hromadný právny predmet.

(2) Právny úkon sa vzťahuje iba na právne predmety, ktoré tvorili hromadný právny predmet v čase jeho uskutočnenia. To neplatí, ak je právnym predmetom hromadný predmet tak, ako stojí a leží.

§ 25

Majetok a imanie

(1) Súhrn všetkého, čo patrí osobe, tvorí jej majetok.

(2) Imanie osoby tvorí súhrn jej majetku a jej dlhov.

§ 26

Cena právneho predmetu

Cenou právneho predmetu je vyjadrenie jeho majetkovej hodnoty v peniazoch. Cena sa určí ako obvyklá cena.

Veci

§ 27

hnutelné a nehnuteľné

(1) Veci sú hnutelné a nehnuteľné. Nehnuteľné sú pozemky ako aj stavby, ktoré nie sú súčasťou pozemku, ak ich nemožno prenášať bez porušenia ich podstaty; ostatné veci sú hnutelné.

(2) Ľudské telo ani jeho časti, hoc aj od neho oddelené, nie sú vecou. Na prirodzene obnovované časti, ktoré možno bez znecitlivenia bezbolestne oddeliť, sa však po ich oddelení hľadí ako na hnutelné veci.

§ 28

s digitálnymi prvkami

Vecou s digitálnymi prvkami je akákoľvek vec, ktorá obsahuje digitálny obsah alebo digitálnu službu alebo je s digitálnym obsahom alebo digitálnou službou prepojená takým spôsobom, že ich absencia by bránila tomu, aby vec plnila svoje funkcie.

§ 29

zastupiteľné

Hnuteľná vec, ktorú možno nahradiť inou vecou toho istého druhu, je vecou zastupiteľnou; ostatné veci sú nezastupiteľné. V pochybnostiach sa prípad posúdi podľa zvyklostí.

§ 30

spotrebiteľné

Hnuteľná vec, ktorej bežné použitie spočíva v jej spotrebovaní, spracovaní alebo scudzení, je vecou spotrebiteľnou; spotrebiteľnými sú aj tie hnutelné veci, ktoré patria k skladu alebo k inému súboru, ak ich bežné použitie spočíva v tom, že sú predávané jednotlivito. Ostatné veci sú nespotebiteľné.

Iné právne predmety

§ 31

Zvieratá

Živé zviera môže byť právnym predmetom, ak to neodporuje jeho povahe ako živého tvora, ktorý je schopný vnímať vlastnými zmyslami a ktorý má osobitný význam a hodnotu; v takom prípade sa naň primerane použijú ustanovenia o hnutelných veciach.

§ 32

Byty a nebytové priestory

Na byty a nebytové priestory sa primerane použijú ustanovenia o nehnuteľných veciach.

§ 33

Digitálny obsah

(1) Digitálnym obsahom sú údaje, ktoré sa vytvárajú a dodávajú v digitálnej forme.

(2) Služba, ktorá umožňuje vytvárať, spracúvať alebo uchovávať digitálny obsah alebo mať k nemu prístup, alebo ktorá umožňuje výmenu alebo akúkoľvek interakciu údajov v digitálnej forme, ktoré nahrávajú alebo vytvárajú užívatelia služby, je digitálnou službou.

§ 34

Práva, iné majetkové hodnoty, prírodné zdroje a energie

(1) Práva a iné majetkové hodnoty môžu byť právnym predmetom, ak to neodporuje ich povaha.

(2) Na práva alebo iné majetkové hodnoty sa primerane použijú ustanovenia o hnutelných veciach. To platí aj pre ovládateľné prírodné zdroje a energie.

§ 35

Podnik ako predmet obratu

Ak je predmetom právneho obratu podnik, tak sú predmetom tohto obratu všetky veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria k podniku. Predpokladá sa, že k podniku patrí všetko, čo obvykle slúži na jeho prevádzkovanie.

Súčasti právnych predmetov

§ 36

Súčasť právneho predmetu

Súčasťou právneho predmetu je všetko, čo k nemu podľa jeho podstaty patrí a nemôže byť oddelené bez jeho znehodnotenia.

§ 37

Súčasť pozemku

(1) Súčasťou pozemku je priestor nad aj pod povrchom ako aj stavby a iné zariadenia na ňom postavené, vrátane toho, čo je v ňom zapustené alebo čo je upevnené v stenách stavby. Súčasťou pozemku je aj rastlinstvo, zasiaté zrno a vysadená sadba.

(2) Ak nie je podzemná stavba samostatnou nehnuteľnou vecou, tak je súčasťou pozemku, aj keď zasahuje pod iný pozemok.

(3) Súčasťou pozemku nie sú dočasné stavby, vodné toky, podzemné vody, líniové stavby, najmä vodovody, kanalizácie alebo energetické či iné vedenia, ani iné predmety, ktoré zo svojej podstaty obvykle zasahujú viac pozemkov; predpokladá sa, že súčasťou líniových stavieb sú aj stavby a technické zariadenia, ktoré s nimi prevádzkovo súvisia.

§ 38

Pripevnené a zabudované zariadenia

(1) Pripevnené alebo zabudované zariadenie nie je súčasťou nehnuteľnej veci, ktorá je zapísaná vo verejnom zozname spolu s výhradou jej vlastníka, že zariadenie nevlastní. Výhrada sa vymaže, ak sa vlastník stal vlastníkom zariadenia.

(2) Ak má byť zariadenie, ktoré je súčasťou nehnuteľnej veci, nahradené zariadením, ktoré jej súčasťou už nebude, tak výhradu do verejného zoznamu možno zapísať, len ak s tým osoba zapísaná vo výhodnejšom poradí neprejaví nesúhlas. Právo nesúhlasu však nemá osoba, ktorej právo nemôže byť výhradou ukrátené alebo ktorej pohľadávka bola už splnená; za tým účelom môže byť splnená aj pohľadávka ešte nesplatená.

Príslušenstvo právnych predmetov

§ 39

Príslušenstvo veci

(1) Príslušenstvom hlavnej veci sú veci, ktoré sú voči nej vedľajšie, ak patria jej vlastníkovi a sú ním určené na to, aby sa s ňou trvale užívali. V pochybnostiach sa prípad posúdi podľa zvyklostí.

(2) Vedľajšia vec, ktorá bola od hlavnej veci prechodne odlúčená, neprestáva byť jej príslušenstvom.

§ 40

Príslušenstvo pozemku

Ak je stavba súčasťou pozemku, tak príslušenstvom pozemku sú aj veci, ktoré patria jeho vlastníčkovi a sú ním určené na to, aby sa so stavbou trvale užívali.

§ 41

Príslušenstvo bytu a nebytového priestoru

Príslušenstvom bytu a nebytového priestoru sú vedľajšie miestnosti a priestory určené na to, aby sa s nimi trvale užívali.

§ 42

Príslušenstvo pohľadávky

Príslušenstvom pohľadávky sú úroky, vrátane úrokov z omeškania, a účelné náklady spojené s jej uplatnením.

§ 43

Osud príslušenstva

Príslušenstvo sleduje osud právneho predmetu.

Plody a úžitky

§ 44

Plody a úžitky

Čo právny predmet poskytuje zo svojej prirodzenej podstaty, či už s pričinením človeka alebo bez neho, je plodom; čo poskytuje zo svojej právnej podstaty je úžitkom.

Druhý diel

NAKLADANIE S PRÁVNÝMI PREDMETMI

§ 45

Prevoditeľnosť práv

Právny predmet je prevoditeľný, ak z jeho povahy nevyplýva inak.

§ 46

Prevod práv, ktoré prevodca nemá

Nik nemôže previesť na iného viac, než sám má.

§ 47

Účinnosť prevodu

Prevod právneho predmetu na základe zmluvy, ktorá k jeho prevodu zaväzuje, nastáva jej účinnosťou.

§ 48

Príčina prevodu

(1) Na účinnosť prevodu právneho predmetu sa vyžaduje záväzok k prevodu. Ak sa právny predmet zapisuje do osobitného registra, tak sa tento záväzok uvedie v zmluve, ktorou sa prevádza.

(2) Ak záväzok k prevodu odpadne, tak nadobúdateľ prevedie právny predmet späť na prevodcu.

§ 49

Rozpor s uloženým zákazom nakladania s právom

Právny úkon nie je neplatný len preto, lebo ním konajúca osoba nakladala s právnym predmetom v rozpore so zákazom, ktorý jej bol na základe zákona uložený za účelom ochrany určitých osôb. Voči týmto osobám je však takéto nakladanie neúčinné.

§ 50

Rozpor so zmluvou

Zmluvný zákaz nemá vplyv na účinnosť nakladania s právnym predmetom; právne následky jeho porušenia tým však nie sú dotknuté.

Štvrtá hlava

PRÁVNE ÚKONY

Prvý diel

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 51

Prejav vôle a právny úkon

(1) Prejavom vôle je správanie zamerané na právne následky, ktoré by bez tohto zamerania nenastali. Či ide o prejav vôle, sa posúdi zmyslulovne podľa pravidiel o výklade prejavu vôle podľa § 88 a § 89.

(2) Právnym úkonom môže byť jeden alebo niekoľko prejavov vôle. Prejav alebo prejavy vôle, ktoré nie sú spôsobilé vyvolať zamerané právne následky, však za právny úkon neplatia (neplatný právny úkon).

§ 52

Predpoklad svojprávnosti

(1) Predpokladom platnosti právneho úkonu je svojprávnosť.

(2) Nedostatok svojprávnosti nebráni platnosti zmluvy, ktorá je nesvojprávnemu výlučne na prospech. To platí aj pre zmluvu každodenného života, ktorá má malú hodnotu a nie je nesvojprávnemu zjavne na neprospech (drobná zmluva); takáto zmluva sa však nepovažuje za uzavretú, pokiaľ nie je splnená.

§ 53

Nedovolenosť právneho úkonu

(1) Právny úkon, ktorého obsah alebo účel sa prieči zákonnému zákazu, je neplatný, len ak si to vyžaduje zmysel a účel zákona. Právny úkon je neplatný aj vtedy, ak sa jeho obsah alebo účel prieči dobrým mravom.

(2) Právny úkon nie je neplatný len preto, že ho niekto uskutočnil v rámci činnosti, na ktorú nemal oprávnenie.

§ 54

Právne následky právneho úkonu

Právny úkon okrem následkov v ňom určených a tých, ktoré s ním spája zákon, vyvoláva aj následky, ktoré zodpovedajú rozumnému usporiadaniu prípadu a zvyklostiam, ak sú nevyhnutné na naplnenie zjavného zámeru strán.

§ 55

Zastretie právneho úkonu

Ak bol obsah právneho úkonu zastretý, tak právny úkon platí so zastretým obsahom, ak sú preň splnené náležitosti. Neplatnosti zastierajúceho obsahu sa však nemožno dovolávať voči osobe, ktorá o zastretí nevedela a nevedomosť nie je spôsobená zanedbaním primeranej pozornosti (nemusela vedieť).

Druhý diel

USKUTOČŇOVANIE PRÁVNÝCH ÚKONOV

Prvý oddiel

Všeobecné ustanovenia

§ 56

Spôsob prejavu vôle

Prejav vôle možno urobiť konaním alebo opomenutím, vrátane automatizovanej činnosti elektronického alebo iného systému, a to výslovne alebo inak.

§ 57

Spoločný prejav vôle

Spoločný prejav vôle viacerých osôb je účinný, len čo vôľu prejaví posledná z nich.

§ 58

Domnienky pri elektronickom prejave vôle

(1) Ak je prejav vôle podpísaný zdokonaleným elektronickým podpisom* určitej osoby, tak sa predpokladá, že ho učinila ona. To platí aj vtedy, ak bol prejav vôle odoslaný z elektronickej adresy, ktorú určité osoba používala v predchádzajúcom styku s adresátom alebo ktorú oznámila adresátovi alebo verejne.

(2) Ak sú obsah prejavu vôle, identifikačné údaje konajúcej osoby a jej podpis zachytené elektronickým systémom, ktorý takéto údaje zachytáva systematicky a postupne a ktorý je chránený proti ich zmenám, tak sa predpokladá, že sú tieto údaje pravé a správne.

§ 59

Schválenie orgánom verejnej moci

(1) Prejav vôle, ktorý musí byť podľa zákona schválený orgánom verejnej moci, nie je spôsobilý vyvolať právne následky, pokiaľ ku schváleniu nedôjde.

(2) Ak strana, ktorá nie je oprávnená žiadať o schválenie, pri uzavretí zmluvy o potrebe schválenia nevedela ani nemusela vedieť, tak preň môže určiť lehotu alebo môže svoj prejav vôle zrušiť; toto právo zanikne, ak ho neuplatní bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o potrebe schválenia dozvedela alebo by sa o nej dozvedela, keby nezanedbala primeranú pozornosť (musela vedieť).

(3) Na súhlas udelený po márnom uplynutí určenej lehoty, inak po dvoch rokoch od prejavu vôle, sa neprihliada.

§ 60

Rozhodnutia súdu nahrádzajúce prejav vôle

(1) Rozhodnutie súdu, ktoré ukladá povinnosť prejavu vôle, nahrádza tento prejav.

(2) Ak nahrádzaný prejav vôle smeruje k prijatiu návrhu na uzavretie zmluvy medzi stranami, tak súd v rozhodnutí potvrdí jej uzavretie; v takomto prípade rozhodnutie nahrádza celú zmluvu.

Druhý oddiel
Pôsobenie adresovaného prejavu vôle

§ 61
Prejav vôle určený určitým adresátom

(1) Prejav vôle určený určitému adresátovi pôsobí, len čo sa ocitne v jeho dosahu (dôjdenie); to neplatí, ak sa s ním adresát neoboznámil ani nemohol za bežných okolností oboznámiť.

(2) Ak má adresát zákonného zástupcu, tak prejav vôle pôsobí, len čo dôjde zástupcovi. Ak je však primeraný rozumovej a vôľovej vyspelosti adresáta alebo ak je mu výlučne na prospech, tak pôsobí, len čo dôjde adresátovi, ibaže by zástupcovi došiel skôr.

(3) Adresa, ktorú adresát oznámil konajúcej osobe alebo ju používal v styku s ňou, sa medzi nimi považuje za adresu v jeho dosahu, pokiaľ jej adresát neoznámí inú.

§ 62
Prejav vôle určený neurčitým adresátom

Prejav vôle určený neurčitým adresátom pôsobí, len čo sa verejne vyhlási.

§ 63
Domnienka dňa dôjdenia došlého prejavu vôle

(1) Predpokladá sa, že dňom dôjdenia došlého prejavu vôle, ktorý bol odoslaný prostredníctvom prevádzkovateľa poštových služieb, je tretí, alebo, ak sa prejav vôle odosiela cezhranične, 15. pracovný deň po odoslaní.

(2) Predpokladá sa, že dňom dôjdenia došlého prejavu vôle, ktorý bol odoslaný prostredníctvom elektronických komunikačných sietí, je nasledujúci pracovný deň po odoslaní.

§ 64
Dôjdenie pri jeho zmarení alebo oneskorení

Ak adresát nepoctivo zmaril dôjdenie alebo spôsobil oneskorenie prejavu vôle, tak platí, že mu prejav vôle došiel v deň, keď by mu bol došiel bez zmarenia alebo oneskorenia.

§ 65
Dôjdenie pri neznámej adrese alebo adresátovi

(1) Prejav vôle určený adresátovi, ktorého adresu konajúca osoba nepozná a nevedomosť nie je dôsledkom zanedbania náležitej starostlivosti (nemohla vedieť), sa považuje za došlý, ak bol odoslaný na jeho poslednú známu adresu prostredníctvom prevádzkovateľa poštových služieb a uplynula úložná lehota nie kratšia než sedem dní. To neplatí, ak prejav vôle došiel adresátovi už skôr.

(2) Ak konajúca osoba nepozná ani nemusí poznať poslednú známu adresu adresáta alebo ak nevie ani nemusí vedieť, kto je adresátom, tak môže požiadať súd príslušný podľa miesta jej trvalého pobytu alebo sídla o doručenie prejavu vôle zverejnením na úradnej tabuli a webovom sídle súdu. Takýto prejav vôle sa považuje za došlý 16. deň po zverejnení, ibaže by adresátovi došiel už skôr.

(3) Konajúca osoba sa nemôže dovolávať, že podmienky pre dôjdenie prejavu vôle spôsobom podľa odseku 1 a odseku 2 neboli splnené.

§ 66
Smrť alebo zánik konajúcej osoby

Na to, že konajúca osoba v čase medzi odoslaním prejavu vôle a jeho dôjdením adresátovi zomrela alebo zanikla, sa neprihliada, ibaže by z prejavu vôle vyplývalo inak.

§ 67

Zrušenie prejavu vôle pred dôjdením

Prejav vôle, ktorý ešte nedošiel adresátovi, možno zrušiť. Na zrušenie sa však neprihliada, ak nedošlo adresátovi najneskôr spolu so zrušovaným prejavom vôle.

Tretí oddiel

Uzavieranie zmlúv

§ 68

Spôsoby uzavierania zmlúv

Zmluvu možno uzavrieť prijatím návrhu na jej uzavretie, uzavretím na dražbe alebo iným určeným alebo ustanoveným spôsobom.

§ 69

Nedohoda o požadovaných podmienkach

(1) Predpokladá sa, že zmluva nie je uzavretá, kým sa strany nedohodnú na všetkých podmienkach zmluvy, ktorých dohodnutie požadovala aspoň jedna z nich. Dohodnuté podmienky nie sú v takomto prípade záväzné, ani ak bol o nich vykonaný zápis.

(2) Ak sa strany mylne domnievali, že sa dohodli na všetkých požadovaných podmienkach, tak podmienky, ktoré boli dohodnuté, sú záväzné, len ak možno predpokladať, že by strany zmluvu uzavreli aj bez zvyšných podmienok.

Uzavretie zmluvy prijatím návrhu

§ 70

Návrh na uzavretie zmluvy

(1) Kto navrhne inej osobe uzavretie zmluvy, je návrhom viazaný, ak z neho alebo okolností nevyplýva inak.

(2) Obchodná ponuka učená reklamou, katalógom alebo vystavením tovaru s uvedením ceny sa považuje za návrh na uzavretie zmluvy s výhradou vyčerpania zásob a straty schopnosti navrhovateľa plniť. Za návrh sa však bez ďalšieho nepovažuje predloženie cenníkov, sadzobníkov a podobných dokumentov.

§ 71

Zánik návrhu

Návrh na uzavretie zmluvy zanikne, keď ho adresát odmietne, nebude prijatý včas alebo ho navrhovateľ odvolá.

§ 72

Lehota na prijatie návrhu

(1) Ak navrhovateľ určil lehotu na prijatie návrhu na uzavretie zmluvy, tak lehota plynie od jeho odoslania.

(2) Ak navrhovateľ neurčil lehotu na prijatie návrhu, tak návrh zanikne

- a) ak ho neprítomný adresát neprijme v lehote primeranej povahe navrhovanej zmluvy a rýchlosti prostriedkov, ktoré navrhovateľ použil na odoslanie návrhu, alebo
- b) ak ho prítomný adresát neprijme ihneď; za prítomného sa považuje aj adresát, ktorý sa s navrhovateľom v rovnakom čase zúčastňuje telefonической alebo obdobnej komunikácie.

(3) Prijatie návrhu po uplynutí lehoty na jeho prijatie sa nepovažuje za oneskorené, ak z neho vyplýva, že by bolo došlo včas, ak by preprava bola prebiehala obvyklým spôsobom. To neplatí, ak navrhovateľ prijatie bez zbytočného odkladu odmietol.

§ 73

Odvolanie návrhu

(1) Na odvolanie návrhu na uzavretie zmluvy sa neprihliada, ak nedošlo adresátovi skôr, než ten odoslal navrhovateľovi prijatie návrhu.

(2) Návrh nemožno odvolať, ak v ňom navrhovateľ vyjadril jeho neodvolateľnosť. Nemožno ho odvolať ani vtedy, ak v ňom navrhovateľ určil lehotu na prijatie, ibaže by z neho vyplývalo, že je aj tak odvolateľný.

§ 74

Prijatie návrhu

(1) Návrh na uzavretie zmluvy môže adresát prijať prejavom vôle určeným navrhovateľovi.

(2) Mlčanie alebo nečinnosť znamenajú prijatie návrhu, len ak to bolo dohodnuté alebo ak je zjavné, že adresát chcel mlčaním alebo nečinnosťou návrh prijať.

(3) Zmluva môže byť uzavretá aj prijatím návrhu bez jeho dôjdenia navrhovateľovi, ak je to všeobecne alebo medzi stranami bežné alebo ak sa navrhovateľ dôjdenia vzdal.

§ 75

Oneskorené prijatie

Oneskorené prijatie návrhu na uzavretie zmluvy sa považuje za nový návrh.

§ 76

Prijatie so zmenami

Prijatie návrhu na uzavretie zmluvy, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. O prijatie návrhu však ide, ak je zmena iba nepatrná; to neplatí, ak navrhovateľ prijatie návrhu bez zbytočného odkladu odmietol alebo ak prijatie návrhu s nepatrnými zmenami vopred vylúčil.

Uzavretie zmluvy na dražbe

§ 77

Uzavretie zmluvy na dražbe

(1) Na dražbe je zmluva uzavretá príklepom.

(2) Ponuka zaniká urobením vyššej ponuky alebo skončením dražby inak než príklepom.

Štvrtý oddiel

Prijímanie uznesení

§ 78

Prijatie uznesenia

(1) Uznesenie je prijaté schválením nadpolovičnou väčšinou všetkých hlasov; každá osoba oprávnená hlasovať má jeden hlas.

(2) Nedostatky pri prijímaní uznesenia nespôsobujú jeho neplatnosť, ak nemohli ovplyvniť jeho prijatie ani obsah. Neplatnosť uznesenia nespôsobuje ani hlasovanie neoprávnených osôb, ak by aj bez ich hlasov boli splnené podmienky jeho prijatia.

§ 79

Zápisnica o uznesení

Ak musí byť uznesenie zaznamenané v zápisnici, tak sa predpokladá, že bolo prijaté s obsahom, ktorý je v nej uvedený.

Tretí diel
FORMA PRÁVNEHO ÚKONU

§ 80
Predpísaná forma

(1) Dodržanie určitej formy právneho úkonu sa vyžaduje, len ak bola predpísaná zákonom alebo dohodou strán.

(2) V predpísanej forme musí byť zaznamenaný celý obsah právneho úkonu. To neplatí pre tú časť obsahu, pri ktorej sa nedodržanie formy neprieči účelu, pre ktorý bola táto forma pre tento úkon predpísaná.

§ 81
Forma následných právnych úkonov

(1) Forma predpísaná pre právny úkon sa vzťahuje aj na zmeny a zrušenie vzniknutého vzťahu.

(2) Ak strany uzavreli zmluvu v určitej forme, tak sa predpokladá, že rovnakú formu predpísali aj pre zmenu podmienok zaznamenaných v tejto forme a pre zrušenie zmluvného vzťahu.

§ 82
Následky nedodržania predpísanej formy

Ak predpísaná forma nebola dodržaná, tak je právny úkon neplatný. Ak však ide o formu predpísanú stranami, stanovami alebo piatou knihou tohto zákona, tak sa právny úkon považuje za platný, ak na jeho základe aspoň jedna strana so súhlasom druhej plnila.

§ 83
Forma požadovaná pri uzavretí zmluvy

Ak pri rokovaní o uzavretí zmluvy aspoň jedna strana požadovala jej uzavretie v určitej forme, tak sa predpokladá, že zmluva nie je bez jej dodržania uzavretá. Ak však na jej základe aspoň jedna strana so súhlasom druhej plnila, tak platí, že sa od požiadavky na formu upustilo.

§ 84
Textová forma

(1) Ak má mať právny úkon textovú formu, tak jeho obsah musí byť čitateľne zaznamenaný na trvanlivom nosiči a musí z neho vyplývať, kto je konajúcou osobou.

(2) Trvanlivým nosičom je prostriedok, ktorý umožňuje uchovávať zaznamenaný obsah tak, aby sa k nemu dalo pristupovať a používať ho počas doby primeranej účelu, pre ktorý bol obsah zaznamenaný, a ktorý zároveň umožňuje nezmenenú reprodukciu tohto obsahu.

§ 85
Písomná forma

(1) Ak má mať právny úkon písomnú formu, tak musia byť splnené náležitosti textovej formy a konajúca osoba ho musí svojim menom vlastnoručne podpísať.

(2) Vlastnoručný podpis možno nahradiť mechanickými prostriedkami, ak je to obvyklé alebo ak je požiadavka vlastnoručného podpisu neprimeraná povahe právneho úkonu; nesplnenia týchto podmienok sa môže dovoliť iba adresát alebo druhá strana.

(3) Pri elektronickom právnom úkone možno vlastnoručný podpis nahradiť spôsobom podľa osobitného predpisu. Ak však bola písomná forma predpísaná stranami alebo požadovaná niektorou z nich, tak možno vlastnoručný podpis nahradiť aj iným elektronickým podpisom, ak to zmluva alebo požiadavka niektorej strany nevyklúčuje.

§ 86

Notárska zápisnica

(1) Pisomná forma právneho úkonu sa považuje za dodržanú, ak je zachytený v notárskej zápisnici.

(2) Notárska zápisnica sa vyžaduje na platnosť písomného právneho úkonu tých, ktorí nemôžu čítať alebo písať vôbec alebo len s veľkými ťažkosťami. To neplatí, ak je konajúca osoba schopná sa s úkonom oboznámiť sama alebo pomocou pomôcok alebo ňou zvolenej osoby a svojim menom ho vlastnoručne podpísať. Ak nie je schopná vlastnoručne sa podpísať, tak môže podpis pred dvomi svedkami nahradiť znakom napísaným rukou alebo inak, ak jeden zo svedkov k nemu pripíše jej meno; ustanovenie § XX o svedkoch platí v takomto prípade zmysluplne.

§ 87

Rozhodnutie súdu nahrádzajúci prejav vôle

Predpísaná forma je dodržaná vždy, ak je prejav vôle nahradený rozhodnutím súdu.

Štvrtý diel

VÝKLAD PREJAVU VÔLE

§ 88

Subjektívny a objektívny výklad

(1) Prejav vôle sa vykladá podľa úmyslu konajúcej osoby.

(2) Ak je prejav vôle určený určitému adresátovi, tak sa vykladá podľa úmyslu konajúcej osoby, len ak ho adresát poznal alebo musel poznať. Inak sa prejavu vôle prisúdi taký význam, aký by mu spravidla prisúdila bežná rozumná osoba v postavení adresáta.

(3) Ak je prejav vôle určený neurčitým adresátom, tak sa vykladá podľa úmyslu konajúcej osoby, len ak by ho bežná rozumná osoba v postavení adresáta spravidla poznala alebo musela poznať. Inak sa mu prisúdi taký význam, ktorý najlepšie zodpovedá rozumnému usporiadaniu vecí a zvyklostiam.

§ 89

Okolnosti vplývajúce na výklad

(1) Pri výklade prejavu vôle sa zohľadnia všetky súvisiace okolnosti, vrátane toho, čo mu predchádzalo, praxe zavedenej medzi stranami ako aj ich následného správania.

(2) Pri výklade výrazov sa v obchodnom styku zohľadní aj význam, ktorý sa im v tomto styku spravidla prikladá. Voči nepodnikateľovi sa však tohto významu možno dovoľávať, len ak mu bol známy.

§ 90

Výklad v prospech platnosti

Pri výklade prejavu vôle sa treba prikloniť k takému z možných významov, ktorý nespochybňuje platnosť právneho úkonu.

§ 91

Výklad v prospech spotrebiteľa

V styku so spotrebiteľom sa zmluvnej podmienke v prisúdi taký z možných významov, ktorý je pre spotrebiteľa najpriaznivejší. To neplatí v konaniach o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach* alebo pri výkone kontroly alebo dohľadu nad dodržiavaním povinností.*

§ 92

Výklad proti navrhovateľovi

Ak môže mať použitý výraz rôzny význam, tak sa vyloží na farchu toho, kto ho použil ako prvý. To neplatí, ak bol touto osobou spotrebiteľ.

§ 93

Prejav vôle vo viacerých jazykoch

Ak bol prejav vôle učený vo viacerých jazykoch, tak sa mu v pochybnostiach prisúdi význam podľa tej jazykovej verzie, ktorá bola základom pre ostatné.

Piaty diel

ODLOŽENÉ ÚČINKY PRÁVNÝCH ÚKONOV

Prvý oddiel

Podmienky a určenie času

§ 94

Podmienky

(1) Následky právneho úkonu možno celkom alebo sčasti podmieniť budúcou neistou skutočnosťou, a to tak, že jej splnením následky nastanú (odkladacia podmienka) alebo pominú (rozvázovacia podmienka).

(2) Podmienkou môže byť aj potvrdenie alebo vyvrátenie toho, či v minulosti nastala alebo v čase uskutočnenia právneho úkonu stále trvá určitá skutočnosť, ktorej vznik alebo trvanie nie sú stranám známe.

(3) V pochybnostiach sa predpokladá, že podmienka je odkladacia.

§ 95

Okamih následkov

(1) Následky právneho úkonu nastanú alebo pominú ku dňu splnenia podmienky. Ak následky pominú, tak sa obnovuje predošlý stav. [Po dokončení záväzkov sa riešenie zosúladi s koncepciou prijatou pre odstúpenie od zmluvy.]

(2) Ak sa strany dohodli, že právne následky nastanú alebo pominú ku skoršiemu dňu ako ku dňu splnenia podmienky, tak si po jej splnení strany navzájom vydajú všetko, čo by druhá strana nadobudla od tohto skoršieho dňa. Ustanovenie § XX (o vydávaní bezdôvodného obohatenia) platí v takomto prípade zmysluverne.

§ 96

Lehota na splnenie podmienky

(1) Ak ide o podmienku, ktorej splnenie závisí výlučne od jednej zo strán, a strany pre jej splnenie neurčili lehotu, tak ju v primeranej dĺžke môže určiť druhá strana.

(2) Ak ide o podmienku, ktorej splnenie závisí od tretej osoby alebo orgánu verejnej moci, a strany pre jej splnenie neurčili lehotu, tak ju v primeranej dĺžke môže určiť každá z nich; ak ju určia rôzne, tak platí tá kratšia.

(3) Na splnenie podmienky po márnom uplynutí lehoty určenej podľa odseku 1 alebo odseku 2 sa neprihliada.

§ 97

Nepoctivé splnenie alebo zmarenie podmienky

(1) Na splnenie podmienky sa neprihliada, ak jej splnenie nepoctivo spôsobila strana, ktorá na to nebola oprávnená a ktorej bolo splnenie podmienky na prospech.

(2) Ak strana, ktorej bolo nesplnenie podmienky na prospech, nepoctivo zmarila jej splnenie, tak sa podmienka jej zmarením považuje za splnenú.

§ 98

Nepodmieniteľný právny úkon

Právny úkon, ktorého právne následky boli podmienené, hoci to jeho povaha alebo zákon vylučuje, je neplatný.

§ 99

Nedovolené podmienky

(1) Právny úkon s odkladacou podmienkou, ktorá je od počiatku zjavne nikým nesplniteľná, alebo s podmienkou, ktorú zákon zakazuje alebo ktorá sa prieči dobrým mravom, je neplatný.

(2) Na rozvázovaciú podmienku, ktorá je od počiatku zjavne nikým nesplniteľná, sa neprihliada.

§ 100

Zodpovednosť za škodu do splnenia podmienky

Ak je od odkladacej podmienky závislý prevod práva alebo od rozvázovacej podmienky jeho spätný prechod, tak strana zodpovedá za škodu, ktorú jej zavinila tým, že právo splnením podmienky neprešlo alebo sa zhoršilo.

§ 101

Neúčinnosť nakladania s právom do splnenia podmienky

Ak je od odkladacej podmienky závislý prevod práva alebo od rozvázovacej podmienky jeho spätný prechod, tak sa nakladanie s týmto právom v prospech tretej osoby pred splnením podmienky považuje jej splnením za neúčinné v rozsahu, v akom by sa prevod alebo prechod zmaril alebo v akom by sa právo zhoršilo.

§ 102

Určenie času

Ak sa v právnom úkone určí, že jeho následky celkom alebo sčasti nastanú alebo pominú v určenom čase, tak ustanovenia § 98, § 100 a § 101 platia v takomto prípade zmysluplne.

Druhý oddiel

Povinne zverejňované zmluvy

§ 103

Deň účinnosti

Následky povinne zverejňovanej zmluvy* nenastanú skôr než ku dňu, ktorý nasleduje po dni zverejnenia celého jej povinne zverejňovaného obsahu. To neplatí, ak ide o zmluvu uzavretú na účely odstránenia následkov mimoriadnej udalosti bezprostredne ohrozujúcej život, zdravie, majetok alebo životné prostredie.

§ 104

Lehota na zverejnenie

Na zverejnenie povinne zverejňovanej zmluvy sa neprihliada, ak k nemu došlo po troch mesiacoch od jej uzavretia alebo od schválenia príslušným orgánom, ak toto schválenie vyžaduje zákon.

Tretí oddiel
Súhlas tretej osoby a iného orgánu

§ 105

Udelenie súhlasu alebo nesúhlasu

(1) Ak zákon pre následky právneho úkonu vyžaduje súhlas tretej osoby inej než orgán verejnej moci, tak tieto následky nenastanú skôr, než je súhlas udelený.

(2) Na jednostranný právny úkon určený určitému adresátovi, pre ktorý zákon vyžaduje súhlas tretej osoby, sa neprihliada, ak ho bez zbytočného odkladu adresát odmietol z dôvodu, že mu nebol súhlas predložený. Adresát však úkon nemôže odmietnuť, ak ho tretia osoba o súhlase upovedomila.

(3) Svoj súhlas alebo nesúhlas môže tretia osoba udeliť pred aj po uskutočnení právneho úkonu, a to voči ktorejkoľvek z jeho strán a akýmkoľvek spôsobom.

§ 106

Odvolanie predchádzajúceho súhlasu

Pokým nie je právny úkon uskutočnený, tretia osoba môže svoj súhlas odvolať, a to voči ktorejkoľvek zo strán úkonu a akýmkoľvek spôsobom. Nemožno ho však odvolať, ak to vyplýva z právneho vzťahu, na základe ktorého bol súhlas udelený.

§ 107

Následný súhlas

(1) Následný súhlas pôsobí spätne odo dňa uskutočnenia právneho úkonu. Strany si navzájom vydajú všetko, čo by druhá strana od tohto dňa nadobudla; ustanovenie § XX (o vydávaní bezdôvodného obohatenia) platí v takomto prípade zmysluplne.

(2) Spätne pôsobenie súhlasu nemá vplyv na účinnosť nakladania, ku ktorému došlo pred jeho udelením.

§ 108

Lehota na udelenie súhlasu

(1) Ak zákon vyžaduje súhlas tretej osoby so zmluvou len z dôvodu, ktorý sa týka iba jednej strany, tak druhá strana môže určiť lehotu na jeho udelenie alebo môže svoj prejav vôle zrušiť, ak o potrebe súhlasu pri uzavretí zmluvy nevedela ani nemohla vedieť. Toto právo zanikne, ak ho neuplatní bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o potrebe súhlasu dozvedela alebo mohla dozvedieť.

(2) Na súhlas udelený po márnom uplynutí určenej lehoty, inak po šiestich mesiacoch od právneho úkonu, sa neprihliada.

§ 109

Súhlas udelený po nesúhlase

Ak tretia osoba najskôr prejavila nesúhlas a potom súhlas, tak následky právneho úkonu nenastanú, ak ho strany nepotvrdia.

§ 110

Súhlas iného orgánu právnickej osoby

Ak zákon pre následky právneho úkonu právnickej osoby vyžaduje súhlas ešte iného jej orgánu, tak tieto následky nenastanú skôr, než je súhlas udelený; súhlas možno udeliť pred aj po uskutočnení právneho úkonu. Ustanovenia § 105 ods. 2, § 107, § 108 a § 109 platia v takomto prípade zmysluplne.

Šiesty diel
NEDOSTATKY PRI USKUTOČŇOVANÍ PRÁVNÝCH ÚKONOV

§ 111

Dočasná duševná porucha

(1) Právny úkon, ktorý konajúca osoba uskutočnila v dočasnej duševnej poruche, ktorá jej bránila pochopiť význam a následky vlastného správania, ovládnuť si vôľu a konať podľa nej, je neplatný; predpokladá sa, že táto podmienka je splnená, ak by boli následky úkonu pre konajúcu osobu zarážajúco nevýhodné. Ustanovenie § 52 ods. 2 o platnosti zmlúv nesvojprávnej osoby tým však nie je dotknuté.

(2) Ak si duševnú poruchu konajúca osoba spôsobila sama, tak odsek 1 platí, len ak

- a) o riziku poruchy nevedela ani nemohla vedieť,
- b) adresát o poruche vedel alebo by sa o nej dozvedel, keby nezanedbal náležitú starostlivosť (mohol vedieť) alebo
- c) právny úkon vedie k bezodplatnému prisporeniu inej osoby, s výnimkou drobného prisporenia.

§ 112

Bezprávná vyhrážka

Konajúca osoba môže zrušiť právny úkon, ak ho uskutočnila v dôsledku bezprávnej vyhrážky, ktorá v nej dôvodne vzbudila obavu, že jej alebo inej osobe bude spôsobená vážna ujma. Toto právo zanikne márnym uplynutím jedného roka, odkedy pominula dôvodná obava, najneskôr však za 10 rokov od právneho úkonu.

§ 113

Úžera

(1) O úžere ide, ak niekto zneužije tieseň konajúcej osoby, jej neskúsenosť, rozumovú alebo vôľovú nevypelosť, rozrušenie, dôverčivosť, ľahkomyselnosť, závislosť, neschopnosť plniť povinnosti alebo inú obdobne nepriaznivú okolnosť na jej strane na to, aby uzavrela zmluvu, ktorá je pre ňu zarážajúco nevýhodná v pomere k prospechu druhej strany.

(2) Zneužitá osoba môže zmluvu z dôvodu úžery zrušiť alebo sa môže domáhať, aby súd upravil jej podmienky tak, aby zodpovedali podmienkam, o ktorých možno predpokladať, že by s nimi zneužitá strana bola súhlasila; súd návrhu nevyhoví, ak upravené podmienky nemožno od druhej strany spravodlivo požadovať. Toto právo zanikne márnym uplynutím jedného roka, odkedy pominuli okolnosti úžery, najneskôr však za 10 rokov od uzavretia zmluvy.

§ 114

Lest'

Konajúca osoba môže zrušiť právny úkon, ak ho uskutočnila v dôsledku lsti; ak sa však lsti dopustila iná osoba než adresát, tak úkon možno zrušiť, len ak o lsti vedel aj adresát alebo osoba, ktorá mala z úkonu priamy prospech. Toto právo zanikne márnym uplynutím jedného roka, odkedy sa konajúca osoba o lsti dozvedela alebo musela dozvedieť, najneskôr však za 10 rokov od právneho úkonu.

§ 115

Omyl

(1) Konajúca osoba môže zrušiť právny úkon, ak ho uskutočnila v omyle o okolnosti, o ktorej adresát vedel alebo musel vedieť, že je pre ňu rozhodujúca, a adresát omyl vyvolal, vedel alebo musel o ňom vedieť alebo sám bol v tom istom omyle. Úkon však zrušiť nemožno, ak sa omyl konajúcej osoby nedá ospravedlniť alebo ak riziko omylu na seba prevzala.

(2) Právo zrušiť právny úkon zanikne márnym uplynutím jedného mesiaca, odkedy sa konajúca osoba o omyle dozvedela alebo musela dozvedieť, najneskôr však za 10 rokov od právneho úkonu.

(3) Na zrušenie právneho úkonu sa neprihliada, ak adresát pred zrušením alebo

bezodkladne po tom, čo mu zrušenie došlo, prejavil vôľu, aby mal právny úkon obsah predpokladaný konajúcou osobou, alebo zmluvu splnil v súlade s takýmto obsahom. V takomto prípade platí, že právny úkon mal od počiatku obsah predpokladaný konajúcou osobou.

§ 116

Skreslenie obsahu pri prenose

Za rovnakých podmienok ako pri omyle môže konajúca osoba zrušiť právny úkon aj vtedy, ak bol obsah jej prejavu vôle skreslený počas prenosu.

Siedmy diel

SPOLOČNÉ USTANOVENIA O NEPLATNOSTI A ZRUŠITELNOSTI

Prvý oddiel

Neplatnosť

§ 117

Námietka neplatnosti

Ak je dôvod neplatnosti ustanovený výlučne len na ochranu určitej osoby, tak neplatnosť právneho úkonu môže namietať len ona. Nemôže to však urobiť, ak vediac o dôvode neplatnosti úkon akýmkoľvek spôsobom potvrdila.

§ 118

Čiastočná neplatnosť

(1) Ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, tak je neplatnou len táto časť. Neplatnosť jednej časti však spôsobuje aj neplatnosť iných častí, ktoré nemožno od nej oddeliť alebo ktoré by bez nej neboli do úkonu zahrnuté; to neplatí, ak zo zákona vyplýva inak.

(2) Ustanovenia o voľbe práva alebo o riešení sporov nie sú dotknuté neplatnosťou iných častí právneho úkonu.

§ 119

Premena

Ak neplatný právny úkon spĺňa náležitosti iného právneho úkonu, tak platí, že bol uskutočnený tento iný úkon, ak možno predpokladať, že by ho konajúca osoba bola uskutočnila, ak by o dôvode neplatnosti bola vedela, a ak sa to neprieči dôvodu neplatnosti.

§ 120

Potvrdenie neplatného právneho úkonu

(1) Ak dôvod neplatnosti právneho úkonu odpadol, tak ho strana môže potvrdiť; v takomto prípade sa úkon považuje za uskutočnený v deň potvrdenia.

(2) Ak strany potvrdili neplatnú zmluvu, tak si navzájom vydajú všetko, čo by druhá strana nadobudla odo dňa jej uzavretia. Ustanovenia § XX (o vydávaní bezdôvodného obohatenia) platia v takomto prípade zmyslulvene.

Druhý oddiel

Zrušiteľnosť

§ 121

Prípustnosť zrušenia

(1) Konajúca osoba môže sama zrušiť právny úkon, len ak to ustanovuje zákon. Nemôže to však urobiť, ak vediac o dôvode zrušiteľnosti úkon akýmkoľvek spôsobom potvrdila po tom, čo začala plynúť lehota na zrušenie úkonu.

(2) Súd môže zrušiť právny úkon len v prípadoch ustanovených zákonom.

§ 122

Zrušenie konajúcou osobou

(1) Právny úkon možno zrušiť prejavom vôle určeným dotknutej osobe.

(2) Ak ide o zmluvu, tak je dotknutou osobou druhá zmluvná strana. Ak však ide o lešť a zo zmluvy mala priamy prospech tretia osoba, tak je dotknutou osobou táto osoba; zrušenie sa v takomto prípade bez zbytočného odkladu oznámi aj zmluvnej strane.

(3) Ak ide o jednostranný adresovaný právny úkon, tak je dotknutou osobou adresát. Ak ide o iný jednostranný právny úkon, tak je dotknutou osobou osoba, ktorá mala z úkonu priamy prospech; ak sa však takýto právny úkon oznamuje orgánu verejnej moci, tak postačí, ak sa zrušenie adresuje len tomuto orgánu.

§ 123

Čiastočné zrušenie

Ak sa dôvod zrušenia právneho úkonu týka iba jeho časti, tak § 118 o čiastočnej neplatnosti platí v takomto prípade zmysluplne.

§ 124

Účinok zrušenia

Zrušený právny úkon sa považuje za od počiatku neplatný. Čas účinku zrušenia však môže súd na návrh určiť aj inak, ak by následky zrušenia úkonu s účinkom od počiatku nebolo dobre možné odstrániť.

§ 125

Vedomosť o zrušiteľnosti

Ak sa právne následky viažu na vedomosť alebo nevedomosť o neplatnosti alebo jej dôvode, tak sa tým rozumie aj vedomosť alebo nevedomosť o zrušiteľnosti alebo jej dôvode.

Osmy diel

ZASTUPOVANIE PRI PRÁVNÝCH ÚKONCH

Prvý oddiel

Všeobecné ustanovenia

§ 126

Zastúpenie

(1) Kto môže uskutočniť v mene iného právny úkon (zastupovať ho), je jeho zástupcom.

(2) Oprávnenie zastupovať vyplýva zo zákona (zákonné zastúpenie) alebo z prejavu vôle zastúpenej osoby (plnomocenstvo).

(3) Ak nie je zjavné, že niekto zastupuje iného, tak platí, že koná vo vlastnom mene.

§ 127

Účinky zastúpenia

Z právnych úkonov zástupcu vznikajú právne následky priamo pre zastúpenú osobu (viaže ju).

§ 128

Rozsah zastúpenia

Zástupca je oprávnený zastupovať zastúpenú osobu v rozsahu potrebnom na dosiahnutie účelu zastúpenia.

§ 129

Výkon zastúpenia a substitúcia

(1) Zástupca pri zastupovaní koná osobne. Ďalšieho zástupcu (substitúta) môže poveriť na zastupovanie zastúpenej osoby, ak to vyplýva zo zákona, rozhodnutia orgánu verejnej moci alebo splnomocnenia alebo ak je to nevyhnutné na dosiahnutie účelu zastúpenia a neprieči sa to jeho povahe.

(2) Zánikom alebo obmedzením zástupcovho oprávnenia zastupovať zaniká alebo sa obmedzuje aj poverenie substitúta. Zástupca bez zbytočného odkladu oznámi túto skutočnosť substitútom, ktorých poveril.

§ 130

Stret záujmov

(1) Zastúpiť iného nemôže

- a) ten, koho záujmy sú pri zastupovanom právnom úkone v rozpore so záujmami zastúpenej osoby, ani
- b) ten, kto zastupuje aj inú osobu, ktorej záujmy sú pri zastupovanom právnom úkone v rozpore so záujmami zastúpenej osoby.

(2) Napriek stretu záujmov právny úkon viaže zastúpenú osobu, ak ide o plnomocnenstvo a splnomocniteľ o rozpore vedel alebo mohol vedieť.

§ 131

Zákaz zastúpenia

(1) Zástupca nemôže zastúpiť zastúpenú osobu pri právnom úkone,

- a) ktorého stranou alebo adresátom je on sám,
- b) pri ktorom zastupuje aj druhú stranu alebo adresáta alebo
- c) pri ktorom druhú stranu alebo adresáta zastupuje substitút, ktorého na to poveril tento zástupca.

(2) Odsek 1 neplatí, ak bolo zastúpenie povolené, ak sa právnym úkonom má splniť povinnosť zastúpenej osoby alebo ak je jej právny úkon výlučne na prospech.

§ 132

Trpné zastúpenie

Zástupca je v rozsahu zodpovedajúcom oprávneniu zastupovať oprávnený v mene zastúpenej osoby aj prijímať prejavy vôle iných osôb. Ustanovenia tejto hlavy o zastúpení pri právnych úkonoch sa použijú aj na toto oprávnenie, ak to pripúšťa jeho povaha.

Druhý oddiel

Plnomocnenstvo

§ 133

Druhy plnomocnenstiev

Splnomocniteľ môže iného splnomocniť, aby ho zastupoval pri všetkých druhoch právnych úkonov (všeobecné plnomocnenstvo), pri právnych úkonoch určitého druhu (druhovú plnomocnenstvo) alebo pri jednotlivom určenom právnom úkone (osobitné plnomocnenstvo). Podnikateľ zapísaný do obchodného registra môže iného splnomocniť aj na prokúru.

§ 134

Udelenie plnomocnenstva

(1) Plnomocnenstvo sa udeľuje prejavom vôle splnomocniteľa určeným osobe, ktorá má byť splnomocnencom, alebo osobe, s ktorou má splnomocnenec konať (splnomocnenie).

(2) Ak niekto vyvolal alebo utvrdil v inej osobe dôvodnú domnienku, že iného splnomocnil, tak sa voči nej nemôže dovolávať, že ho nespomocnil. To neplatí, ak táto osoba v čase, kedy konala, o nedostatku plnomocnenstva vedela alebo musela vedieť.

§ 135

Všeobecné plnomocenstvo

(1) Všeobecné plnomocenstvo neoprávňuje na scudzenie ani zafaženie nehnuteľnosti ani na iné záležitosti, ktoré nie sú bežné alebo ktoré boli v splnomocnení vylúčené.

(2) Na ustanovenie splnomocnenia, podľa ktorého všeobecné plnomocenstvo oprávaňuje na záležitosti, ktoré nie sú bežné, sa prihliada, len ak sú v ňom vymedzené aspoň čo do druhu.

§ 136

Podnikové plnomocenstvo

Všeobecné plnomocenstvo, ktoré udelil podnikateľ v súvislosti s prevádzkou podniku (podnikové plnomocenstvo), oprávaňuje na všetky právne úkony, ku ktorým pri tejto prevádzke dochádza, a to aj keď nie sú bežné alebo keď sa na ne inak vyžaduje osobitné plnomocenstvo; na scudzenie a zafaženie nehnuteľnosti však oprávaňuje, len ak to z neho vyplýva.

§ 137

Prokúra

(1) Prokúra oprávaňuje na všetky právne úkony, ku ktorým dochádza pri prevádzke podniku splnomocniteľa, ktorý sa zapisuje do obchodného registra, a to aj keď nie sú bežné alebo keď sa na ne inak vyžaduje osobitné plnomocenstvo. Na scudzenie a zafaženie nehnuteľnosti však prokúra oprávaňuje, len ak je to zapísané v obchodnom registri.

(2) Podnikateľ, ktorý je právnickou osobou, môže prokúru udeliť aj tak, že sa na konanie v jeho mene bude vyžadovať spoločný prejav vôle viacerých prokuristov alebo spoločný prejav vôle prokuristu alebo niekoľkých prokuristov a jedného alebo niekoľkých členov štatutárneho orgánu.

(3) Prokúra je účinná zápisom do obchodného registra. Jej obmedzenia však nie sú voči tretím osobám účinné, ani keď boli zverejnené.

§ 138

Udelenie všeobecného plnomocnenstva a prokúry

(1) Všeobecné plnomocenstvo alebo prokúru možno udeliť len fyzickej osobe. Táto osoba však nesmie byť členom štatutárneho ani dozorného orgánu splnomocniteľa.

(2) Právnická osoba udeľuje všeobecné plnomocenstvo alebo prokúru spoločným prejavom vôle všetkých členov jej štatutárneho orgánu. Odvolať ich však môže každý člen aj sám.

§ 139

Prevádzkové plnomocenstvo

(1) Ak bol niekto pri prevádzkovaní podniku poverený určitou činnosťou, tak platí, že je splnomocnený na všetky právne úkony v mene podnikateľa, ku ktorým pri tejto činnosti obvykle dochádza.

(2) Ak osoba svojim konaním prekročí rozsah poverenia, tak toto konanie viaže podnikateľa, len ak tretia osoba o prekročení rozsahu poverenia nevedela ani nemusela vedieť.

(3) Odsek 1 a odsek 2 platia zmyslulverne aj na toho, kto bol poverený určitou činnosťou v rámci prevádzky právnickej osoby.

§ 140

Forma splnomocnenia

(1) Splnomocnenie, ktorým sa udeľuje všeobecné plnomocenstvo alebo prokúra, musí mať písomnú formu.

(2) Splnomocnenie, ktorým sa udeľuje plnomocenstvo na právny úkon, pre ktorý je predpísaná určitá forma, musí mať rovnakú formu. To neplatí, ak ide o prokúru alebo ak si to nevyžaduje účel, pre ktorý bola táto forma pre právny úkon predpísaná.

(3) Predpísaná forma splnomocnenia sa považuje za zachovanú aj vtedy, ak v tejto forme splnomocniteľ vystavil o plnomocenstve osvedčenie.

§ 141

Spoločné plnomocnenstvo

Ak splnomocniteľ splnomocnil viacero splnomocnencov jedným písomným splnomocnením, tak ho môžu zastupovať len všetci spoločne; to neplatí, ak ide o prokúru. Každý zo splnomocnencov je však v rozsahu splnomocnenia oprávnený sám prijímať prejavy vôle iných osôb.

§ 142

Mladistvý splnomocnenec

Mladistvého možno splnomocniť aj na právny úkon, na ktorý by sa vyžadoval súhlas zákonného zástupcu, ak by ho uskutočňoval vo vlastnom mene.

§ 143

Substitúcia

(1) Na ustanovenie splnomocnenia, ktoré oprávňuje poveriť iného na prokúru alebo všeobecné plnomocnenstvo, sa neprihliada.

(2) Prokúra a podnikové plnomocnenstvo oprávňujú splnomocnenca poveriť iného na druhové plnomocnenstvo alebo osobitné plnomocnenstvo.

§ 144

Jednostranné právne úkony

Na jednostranný právny úkon splnomocnenca určený určitému adresátovi sa neprihliada, ak ho adresát bez zbytočného odkladu odmietol. Adresát však nemôže úkon odmietnuť, ak vedel alebo musel vedieť, že splnomocnenec je oprávnený aj na jednostranné právne úkony, alebo ak ide o prokúru alebo o prijatie návrhu adresáta na uzavretie zmluvy.

§ 145

Pričítateľnosť subjektívnych okolností

Pri posudzovaní nedostatkov pri uskutočňovaní právneho úkonu, vedomosti, dobromyseľnosti a iných obdobných okolností je rozhodujúca osoba splnomocnenca, nie splnomocniteľa. Práva z týchto okolností plynúce patria splnomocniteľovi; pôjde však o ich zneužitie, najmä ak sa splnomocniteľ dovoľáva nevedomosti splnomocnenca, hoci sám vedomosť mal a splnomocnenec konal podľa jeho pokynov.

Zánik plnomocnenstva

§ 146

z dôvodu uskutočnenia konania

Plnomocnenstvo zanikne uskutočnením právneho úkonu, na ktoré bolo obmedzené.

§ 147

z dôvodu odvolania

(1) Plnomocnenstvo zanikne odvolaním. Odvolať ho možno prejavom vôle určeným splnomocnencovi alebo osobe, s ktorou mal splnomocnenec konať; prokúru podnikateľ odvolá aj podaním návrhu na jej výmaz z obchodného registra.

(2) Plnomocnenstvo možno odvolať kedykoľvek. To neplatí, ak sa splnomocniteľ tohto práva vzdal v prípadoch odôvodnených obsahom právneho vzťahu, v rámci ktorého plnomocnenstvo udelil; práva odvolať prokúru alebo všeobecné plnomocnenstvo sa však vzdať nemožno.

(3) Odsek 1 a odsek 2 platia aj pre obmedzenie plnomocnenstva.

§ 148

z dôvodu zániku právneho vzťahu

Plnomocenstvo udelené v rámci určitého právneho vzťahu zanikne jeho zánikom.

§ 149

z dôvodu smrti splnomocniteľa

(1) Plnomocenstvo zanikne smrťou splnomocniteľa, ak zo splnomocnenia nevyplýva inak pre prípady odôvodnené obsahom právneho vzťahu, v rámci ktorého bolo plnomocenstvo udelené; smrťou splnomocniteľa však vždy zanikne všeobecné plnomocenstvo ako aj plnomocenstvo na nakladanie s predmetmi odkazov.

(2) Prokúra a podnikové plnomocenstvo zaniknú až uplynutím šiestich mesiacov od smrti podnikateľa, ak zo splnomocnenia nevyplýva skorší zánik.

(3) Ak plnomocenstvo smrťou splnomocniteľa nezaniklo, tak sa za splnomocniteľa považujú jeho dedičia. Dedičia za dlhy z toho vzniknuté zodpovedajú rovnako ako za dlhy po poručiteľovi.

§ 150

z dôvodu zániku splnomocniteľa

Zánikom splnomocniteľa, ktorý je právnickou osobou, plnomocenstvo nezanikne, ak splnomocniteľ zanikol s právnym nástupcom. V takomto prípade sa za splnomocniteľa považuje právny nástupca.

§ 151

z podnikateľských dôvodov

(1) Prokúra a podnikové plnomocenstvo zaniknú aj vtedy, ak splnomocniteľ prestal byť podnikateľom alebo ak vstúpil do likvidácie. Ak ide o likvidáciu podľa § XX, tak sa na odchylné ustanovenie splnomocnenia neprihliada.

(2) Prokúra a podnikové plnomocenstvo ako aj ostatné plnomocenstvá, ktoré oprávňujú zastúpiť podnikateľa pri právnych úkonoch v rámci prevádzky podniku, zaniknú aj prevodom podniku alebo práva podnik užívať.

§ 152

z dôvodu zrieknutia sa zastupovania

Plnomocenstvo zanikne tým, že sa ho splnomocnenec zriekne prejavom vôle určeným splnomocniteľovi.

§ 153

Ochrana tretích osôb po zániku alebo obmedzení plnomocenstva

(1) Ak splnomocniteľ oznámil inej osobe udelenie plnomocenstva alebo tejto osobe splnomocnenec predložil splnomocnenie alebo osvedčenie o plnomocenstve, tak právny úkon, ktorý voči nej alebo s ňou uskutočnil splnomocnenec po zániku alebo obmedzení plnomocenstva v rámci jeho pôvodného rozsahu, viaže splnomocniteľa alebo jeho právnych nástupcov rovnako, ako keby plnomocenstvo trvalo. To neplatí, ak táto osoba v čase konania o zániku alebo obmedzení plnomocenstva vedela alebo musela vedieť.

(2) Zánik prokúry je voči tretím osobám účinný až jej výmazom z obchodného registra; to neplatí, ak tretia osoba o zániku prokúry vedela alebo musela vedieť.

§ 154

Povinnosti splnomocnenca po zániku plnomocenstva

Po zániku plnomocenstva splnomocnenec alebo jeho právny nástupca vydá splnomocniteľovi alebo jeho právnym nástupcom všetko, čo v súvislosti s plnomocenstvom obdržal. Rovnako im vráti splnomocnenie ako aj osvedčenie o plnomocenstve, môže však od nich požadovať ich úradne osvedčený odpis; v takomto prípade možno na ňom vyznačiť, že plnomocenstvo zaniklo.

Tretí diel

Neoprávnené konanie v cudzom mene

§ 155

Konanie za podnikateľa v jeho prevádzkarni

Podnikateľa viaže aj právne konanie, ktoré bez oprávnenia uskutočnila iná osoba v jeho prevádzkarni alebo prostriedkom diaľkovej komunikácie, ktorý podnikateľ určil na kontakt so zákazníkmi. To neplatí, ak ten, s kým sa konalo, o nedostatku oprávnenia vedel alebo musel vedieť alebo ak ide o konanie, ku ktorému v prevádzkarni alebo prostredníctvom diaľkovej komunikácie obvykle so zákazníkmi nedochádza.

Konanie osoby bez plnomocenstva

§ 156

Konanie bez plnomocenstva

(1) Ak niekto zastúpil iného pri právnom úkone bez plnomocenstva alebo nad jeho rozsah a nejde o prípad podľa § 153 alebo § 155, tak právny úkon viaže zastúpeného, len ak ho schválil bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o ňom dozvedel. Ustanovenia o súhlase tretej osoby platia v takomto prípade zmyslulovne; schválenie však musí byť určené druhej strane.

(2) Ak ide o jednostranný adresovaný právny úkon, tak účinky jeho schválenia zastúpeným nastanú, len ak adresát nenamietal, že sa koná bez plnomocenstva, alebo bol s nedostatkom oprávnenia uzrozumený.

§ 157

Zodpovednosť neoprávnenej osoby

(1) Ak právny úkon nebol podľa § 156 schválený a konajúca osoba o nedostatku svojho oprávnenia vedela, tak druhá strana môže od nej požadovať buď náhradu škody, ktorá jej vznikla v dôsledku toho, že právny úkon nebol schválený, alebo splnenie toho, čo bolo dohodnuté; ak však o nedostatku svojho oprávnenia nevedela ani nemohla vedieť, tak druhá strana môže od nej požadovať len náhradu škody najviac v rozsahu, v akom jej vznikla v dôsledku toho, že sa na plnomocenstvo spoliehala. To platí zmyslulovne aj v prípade konania v mene osoby, ktorá neexistuje.

(2) Práva podľa odseku 1 nevzniknú, ak druhá strana o nedostatku oprávnenia konat v mene iného vedela alebo musela vedieť.

Piata hlava

VÝZNAM ČASU A JEHO POČÍTANIE

Prvý diel

PREMLČANIE NÁROKOV

Prvý oddiel

Podstata premlčania

§ 158

Predmet premlčania

(1) Právo požadovať od určitej osoby, aby niečo konala alebo opomenula (nárok), sa premlčí uplynutím premlčacej lehoty.

(2) Premlčaniu podliehajú majetkové nároky a nároky, o ktorých to ustanovuje zákon.

§ 159

Námietka premlčania

(1) Po premlčaní nároku môže povinná osoba odoprieť, čo sa od nej požaduje; tohto práva sa nemožno vzdať. Čo však plnila, nemôže požadovať späť, ani keby o premlčaní nevedela ani nemohla vedieť.

(2) Pri posudzovaní, či námietkou premlčania povinná osoba zneužíva svoje právo odoprieť plniť, sa zohľadní najmä dĺžka premlčacej lehoty, čas medzi premlčaním nároku a jeho uplatnením, správanie strán pred premlčaním ako aj okolnosti, pre ktoré sa nárok včas neuplatnil, vrátane vplyvu správania sa povinnej osoby.

Druhý oddiel

Premlčacia lehota a jej plynutie

§ 160

Dĺžka premlčacej lehoty

Premlčacia lehota trvá tri roky.

§ 161

Skrátenie a predĺženie premlčacej lehoty

Premlčaciu lehotu môže písomne povinná osoba predĺžiť a oprávnená osoba skrátiť, a to aj spätne. Nemožno však

- a) skrátiť lehotu pod jeden rok ani ju predĺžiť nad 10 rokov,
- b) skrátiť lehotu nároku spotrebiteľa ani predĺžiť lehotu nároku obchodníka a ani
- c) skrátiť lehotu nároku zo zodpovednosti za nemajetkovú škodu alebo škodu spôsobenú úmyselným porušením povinnosti skôr než nárok vznikne ani.

§ 162

Začiatok premlčacej lehoty

(1) Premlčacia lehota plynie odo dňa zročnosti nároku (zrok). Dňom zroku je deň, keď bolo možné po prvýkrát od povinnej osoby požadovať, aby niečo konala alebo opomenula; ak však ide o trvajúcu alebo opakujúcu sa povinnosť, tak sa za deň zroku považuje zakaždým prvý deň trvania porušenia.

(2) Ak v deň zroku oprávnená osoba o nároku, o jeho zročnosti alebo o tom, kto je povinnou osobou, nevedela ani nemohla vedieť, tak premlčacia lehota plynie až odo dňa, keď sa to dozvedela alebo mohla dozvedieť; nárok sa však premlčí najneskôr za 10 rokov odo dňa zroku, ibaže by v tom čase premlčacia lehota spočívala alebo jej uplynutie bolo odložené.

(3) Začiatok lehoty nemožno určiť odchylné od zákona.

Spočívanie premlčacej lehoty

§ 163

počas trvania rodinných a obdobných vzťahov

Premlčacia lehota spočíva pri nárokoch

- a) medzi manželmi, pokiaľ trvá manželstvo,
- b) medzi životnými partnermi, pokiaľ trvá životné partnerstvo,
- c) medzi dieťaťom a jeho rodičom alebo manželom alebo životným partnerom rodiča, pokiaľ dieťa nenadobudne plnoletosť,
- d) medzi opatrovancom a opatrovníkom a poručencom a poručníkom, pokiaľ trvá príslušný vzťah a nebude vykonané záverečné vyúčtovanie,
- e) maloletého voči zástupcovi v konaní, pokiaľ trvá toto konanie a nebude vykonané vyúčtovanie,
- f) medzi členmi spoločnej domácnosti, pokiaľ sú jej členmi, a
- g) pracovníka voči pracodarcovi, v ktorého domácnosti žije, pokiaľ trvá zmluvný vzťah.

§ 164

počas maloletosti alebo nespôsobilosti na rozhodovanie

(1) Premlčacia lehota nároku maloletého spočíva, pokiaľ nenadobudne plnoletosť alebo nemá zákonného zástupcu; neuplynie však skôr než za jeden rok po skončení spočívania. Premlčacia lehota nároku maloletého, ktorý vznikol neoprávneným zásahom do jeho osobnostných práv, však vždy spočíva, až pokiaľ maloletý nenadobudne plnoletosť.

(2) Odsek 1 platí zmysluverne aj pre nároky plnoletého, ktorý je nespôsobilý na rozhodovanie.

§ 165

počas obdobia do obnovenia právnickej osoby

O premlčacej lehote nároku voči obnovej právnickej osobe, ktorá v čase jej zániku ešte neuplynula, platí, že v čase medzi zánikom a obnovením spočívala; neuplynie však skôr než za šesť mesiacov od nariadenia dodatočnej likvidácie podľa § XX.

§ 166

počas mediácie a alternatívneho riešenia sporu

Premlčacia lehota nároku, ktorý je predmetom mediácie,* spočíva, pokiaľ sa mediácia neskončí. To platí zmysluverne aj pre nárok, ktorý je predmetom alternatívneho riešenia sporu.*

§ 167

počas odloženia splnenia

Ak sa strany dohodli, že povinná osoba má dočasne právo odoprieť plniť, tak premlčacia lehota spočíva, pokiaľ toto právo trvá.

§ 168

počas vyššej moci a bezprávnej vyhrážky

Premlčacia lehota nároku, ktorý nemožno v jej posledných šiestich mesiacoch uplatniť z dôvodu vyššej moci alebo z dôvodu bezprávnej vyhrážky zo strany povinnej osoby, spočíva, pokiaľ tento dôvod trvá.

§ 169

Účinky spočívania

Doba spočívania sa nezapočítava do času plynutia premlčacej lehoty. To neplatí pre nároky na jednotlivé opakujúce sa plnenia, vrátane úrokov.

Pretrhnutie a obnovenie premlčacej lehoty

§ 170

uznaním nároku

(1) Uznáním nároku zo strany povinnej osoby začne odo dňa uplynutia určenej lehoty na plnenie, inak od uznania plynúť nová premlčacia lehota. Uznáním sa rozumie akékoľvek správanie, z ktorého možno vyvodíť, že povinná osoba uznáva jestvovanie nároku, vrátane platenia úrokov, splnenia opakujúceho či čiastkového plnenia, pokračovania v plnení alebo poskytnutia zábezpeky.

(2) Nová premlčacia lehota trvá rovnako ako pôvodná. Ak však k uznaniu došlo až po jej uplynutí, tak nová premlčacia lehota trvá v dĺžke ustanovenej zákonom pre príslušný nárok.

§ 171

uplatnením nároku

(1) Uplatnením nároku na príslušnom orgáne prestane premlčacia lehota plynúť; to neplatí,

ak oprávnená osoba v konaní riadne nepokračovala. Uplatnením sa rozumie akýkoľvek úkon urobený bezprostredne za účelom vykonania, určenia alebo zabezpečenia nároku alebo za účelom exekúcie, a to aj vo forme námietky.

(2) Ak oprávnená osoba uplatnila nárok v konaní o nároku povinnej osoby voči nej, tak platí, že nárok bol uplatnený v rovnakom čase ako tento nárok, ak oba nároky vznikli z tej istej zmluvy alebo z účelovo previazaných zmlúv alebo ak ide o vzájomne podmieňujúce sa nároky. To platí, aj keby bol nárok vylúčený na samostatné konanie.

(3) Ak orgán nárok priznal alebo schválil o ňom zmier, tak začne odo dňa uplynutia určenej lehoty na plnenie, inak od rozhodnutia plynúť nová premlčacia lehota vždy v trvaní troch rokov; počas odkladu vykonateľnosti rozhodnutia lehota spočíva. V iných prípadoch platí, že pôvodná lehota plynúť neprestala; neuplynie však skôr než za šesť mesiacov od skončenia konania.

§ 172

Účinky na súvisiace nároky

(1) Ak premlčacia lehota prestala plynúť uplatnením nároku podľa § 171, tak premlčacia lehota súvisiaceho nároku neuplynie skôr než za šesť mesiacov od skončenia konania.

(2) Súvisiacim nárokom podľa odseku 1 je

- a) nárok oprávnenej osoby voči tretej osobe, ktorá je voči nej zaviazaná spolu s povinnou osobou alebo popri nej tak, že uspokojením nároku voči jednej z nich zanikne aj nárok voči druhej, alebo
- b) nárok povinnej osoby voči tretej osobe, ktorá jej poskytla plnenie, ktoré povinná osoba použila na splnenie záväzku voči oprávnenej osobe.

(3) Odsek 1 neplatí, ak tretej osobe nebolo začatie konania oznámené písomne pred uplynutím premlčacej lehoty súvisiaceho nároku.

Tretí oddiel

Osobitné ustanovenia o premlčaní

§ 173

vedľajších nárokov

Premlčaním hlavného nároku sa premlčia všetky aj budúce vedľajšie nároky, vrátane nároku na príslušenstvo, zmluvnú pokutu a náhradu škody spôsobenej nesplnením alebo omeškaním. To neplatí, ak boli uplatnené už skôr.

§ 174

nárokov na opakujúce sa plnenia

Nároky na jednotlivé opakujúce sa plnenia, vrátane úrokov, sa premlčávajú samostatne. Ak však vyplývajú z jedného celkového nároku, tak sa jeho premlčaním premlčia všetky tieto nároky, vrátane budúcich.

§ 175

nárokov na čiastkové plnenia

Nároky na jednotlivé čiastkové plnenia sa premlčávajú samostatne. Ak sa však pre nesplnenie niektorého z nich stane splatným celý dlh, tak premlčacia lehota celého dlhu plynie odo dňa zroku nesplneného čiastkového plnenia.

§ 176

súbežných nárokov

Spočívanie premlčacej lehoty nároku, odklad jej uplynutia a jej pretrhnutie a obnovenie pôsobí aj pre nároky voči tej istej osobe, ktoré vznikli z rovnakej skutočnosti ako tento nárok a oprávnená osoba ich môže uplatňovať popri ňom alebo namiesto neho.

Druhý diel
PREPADNUTIE LEHÔT

§ 177
Podstata prepadnutia lehoty

Prepadnutím lehoty je márne uplynutie lehoty na vykonanie práva alebo uskutočnenie úkonu, ak právo v dôsledku toho zanikne alebo nevznikne (prepadná lehota).

§ 178
Neprihliadanie na prepadnutie lehoty

Na prepadnutie lehoty sa neprihliadne, ak nastalo v dôsledku zneužívajúceho správania druhej strany. Zohľadní sa pri tom najmä dĺžka prepadnej lehoty, čas medzi jej uplynutím a vykonaním práva alebo uskutočnením úkonu, ako aj okolnosti, pre ktoré oprávnená osoba nechala lehotu prepadnúť, vrátane vplyvu správania sa druhej strany.

Tretí diel
ZMLČANIE PRÁV

§ 179
Podstata zmlčania práva

Pri posudzovaní, či oprávnená osoba zneužila svoje právo tým, že ho voči povinnej osobe vykonala po neprimerane dlhej dobe, hoci sa skoršie vykonanie dalo od nej očakávať, sa zohľadní, najmä či tým vyvolala v druhej strane dôvodnú dôveru v dovtedajší stav a či povinná osoba tejto dôvere prispôsobila svoje záležitosti tak, že vykonanie práva by jej spôsobilo neprimerané ťažkosti.

Štvrtý diel
POČÍTANIE ČASU

§ 180
Začiatok doby podľa dní, týždňov, mesiacov a rokov

(1) Doba, pre ktorej začiatok je rozhodná skutočnosť alebo okamih v priebehu dňa, sa počíta od nasledujúceho dňa.

(2) Doba, pre ktorej začiatok je rozhodný začiatok dňa, sa počíta od tohto dňa. To platí aj pre určenie veku človeka.

§ 181
Koniec doby podľa týždňov, mesiacov a rokov

(1) Doba určená v týždňoch, mesiacoch alebo rokoch uplynie uplynutím takého dňa posledného týždňa, mesiaca alebo roku,

- a) ktorý sa pomenovaním alebo číslom zhoduje s dňom rozhodnej skutočnosti alebo okamihu podľa § 180 ods. 1 alebo
- b) ktorý predchádza dňu, ktorý sa pomenovaním alebo číslom zhoduje s dňom, od začiatku ktorého plynie doba podľa § 180 ods. 2.

(2) Ak má doba určená v mesiacoch alebo rokoch uplynúť v deň, ktorý v jej poslednom mesiaci nie je, tak uplynie uplynutím posledného dňa tohto mesiaca.

§ 182
Čas na vykonanie činnosti (lehota a termín)

Ak sa má niečo vykonať do konca určitej doby (lehota) alebo v určitý deň (termín) a posledný deň lehoty alebo termín pripadne na sobotu, nedeľu, štátny sviatok alebo iný deň pracovného pokoja, tak posledným dňom lehoty alebo termínom je najbližší nasledujúci pracovný deň.

§ 183

Doba v kratších jednotkách

Koniec doby určenej v kratších jednotkách než v dňoch sa určí podľa jej prirodzeného uplynutia.

§ 184

Doba v rôznych jednotkách

Ak je doba určená na jeden alebo viac mesiacov alebo rokov a ďalšiu jednotku alebo jej časť, tak sa menšia jednotka alebo jej časť počíta po väčšej alebo jej časti.

§ 185

Doba bez nepretržitého plynutia

Ak sa pri dobe určenej v mesiacoch alebo rokoch nevyžaduje nepretržité plynutie, tak sa za mesiac považuje 30 dní a za rok 365 dní.

§ 186

Čas určený inak

(1) Ak z praxe zavedenej medzi stranami alebo, ak ide o obchodný vzťah, z obchodných zvyklostí nevyplýva inak, tak sa rozumie výrazom

- a) „začiatkom obdobia“ prvých 10 dní obdobia,
- b) „v polovici mesiaca“ obdobie od 10. do 20. dňa mesiaca,
- c) „v polovici štvrtroka“ druhý mesiac štvrtroka a
- d) „koncom obdobia“ posledných 10 dní obdobia.

(2) Ak má k niečomu dôjsť bezodkladne, musí to nastať ihneď, ako je to možné. Ak má k niečomu ale dôjsť bez zbytočného odkladu, tak je odklad možný, len ak je dôvodný, spravidla však nie na viac než 10 dní.

(3) Ak je doba určená na časť mesiaca, tak sa za mesiac považuje 30 dní.

§ 187

Predĺženie

V prípade predĺženia doby plynie dodatočný čas po uplynutí pôvodného.

§ 188

Rozhodný okamih dňa pri vzniku a zániku práva alebo povinnosti

Ak to nevyučuje povaha prípadu, tak v prípade, že sa právo nadobúda určitým dňom, nadobudne sa začiatkom tohto dňa, a v prípade, že zaniká určitým dňom, zanikne uplynutím tohto dňa. To zmyslulavne platí aj pre vznik a zánik povinnosti.

§ 189

Obvyklý denný čas

Čo sa má vykonať, treba vykonať v obvyklom dennom čase, ibaže by niečo iné vyplývalo zo zvyklostí, zavedenej praxe strán alebo osobitných okolností prípadu.

§ 190

Zmena v osobe

Zmena v oprávnenej ani povinnej osobe nemá vplyv na plynutie času.

Šiesta hlava

VLASTNÁ OCHRANA PRÁV

§ 191

Svojpomoc

Každý si môže pomôcť sám spôsobom primeraným okolnostiam, ak je jeho právo neoprávnene zasiahnuté a je zrejmé, že by príslušný orgán neposkytol ochranu včas.

§ 192

Sebaobrana

(1) Koho právu bezprostredne hrozí neoprávnený zásah, môže sa voči nemu sám brániť v nevyhnutnom rozsahu a spôsobom primeraným okolnostiam.

(2) Ak sebaobrana smeruje len k zabezpečeniu práva, ktoré by inak bolo zmarené alebo ktorého výkon by bol podstatne sťažený, tak sa brániaci sa bez zbytočného odkladu obráti na príslušný orgán.